

**R. P. Ioannis Præpositi Atrebatis, E Societate Iesv, S.
Theologiæ Doctoris, & quondam in Vniuersitate
Louaniensi ac Duacensi Professoris, Commentaria In
Tertiam Partem S. Thomæ De Incarnatione Verbi ...**

LePrévost, Jean

Dvaci, 1629

Art. I. Vtrum Christus sumpserit suum corpus & sanguinem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94249](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94249)

conferre gratiā ex opere operato sub specie panis, item obtineri gratiam per cognitionem sub specie vini, neq; etiam negari potest, si quis bene dispositus sumeret. Sacramentum sub solā vini specie inculpabiliter ignorans id non licere, quin verē reciperet gratiā ex opere operato.

Dices singulas quidem species esse collatiuas gratiæ, sed eiusdem, quæ videlicet detur, siue Sacramentum sumatur sub hac, siue sub illā specie, siue sub vnā, siue sub duabus. verū id non videtur solidē dici. vnde Probatur consequentia nostri argumenti, quando Sacramentum sumitur sub duplici specie, inuenitur noua causa gratiæ, ergo nouus gradus gratiæ debet respondere. antecedens pater, inuenitur corpus & sanguis, seu sanguis cum specie vini, ergo noua causa gratiæ, cum nouum sit Sacramentum. consequentia verō probatur, quia noua causa efficax gratiæ nouam gratiam potest producere, nisi inueniat obicem ex parte subiecti.

Obiectio 1. Dices 1. vis productiua gratiæ non est in speciebus, sed in corpore, & sanguine Christi, quod totum est tam sub singulis speciebus, quā sub duabus simul sumptis.

Resp. neg. antecedens, cum enim species concurrant ad constitutionem Sacramenti, concurrunt etiam ad rationem signi & causæ, vnde etiam illa sunt causa productiua gratiæ; v. g. Sacramentum constitutum ex corpore Christi, & specie panis, nō tantum est causatiuum gratiæ ratione corporis Christi, sed etiam ratione specierum, cum Sacramentum sit causatiuum gratiæ per omne id, quod ad eius constitutionem concurrat.

Obiectio 2. Dices 2. gratia per hoc Sacramentum confertur tanquam per conuiuium, in re autem tam est perfectum conuiuium sub vnā specie, quā sub duabus, quia totus Christus cum carne & sanguine continetur sub singulis speciebus.

Resp. non tantum dari ratione rei contentæ sub speciebus, sed etiā ratione specierum, atq; ita accessu nouæ speciei accedere nouam causam propter quā gratia datur in hoc conuiuium, & per consequens nouum gradū gratiæ debere accedere; seu, dico gratiā conferri in hoc conuiuium etiam ratione signorum.

Obiectio 3. Dices 3. idem significatur per vtramq; speciem, cum significetur spiritualis nutritio, & refectio.

Resp. neg. assumptum: quamuis enim sit eadem gratia, quā nutritur anima spiritualiter, tamē prout acquiritur per hoc Sacramentum sub specie panis, acquiritur per modum sustentationis per modum cibi spiritualis; prout verō acquiritur per idem Sacramentum sub specie vini, acquiritur per modum cuiusdam potus spiritualis ad animam spiritualiter inebriandam, atque ita per species vini designatur noua refectio incompleta, per quā dari potest aliquis nouus gradus gratiæ, & videtur re ipsa concedi.

74. Conclusio autē intelligitur, non solum quando adest noua dispositio, sed etiam quando legitima dispositio ad hoc Sacramentum recipiendum manet inuariata, quia vna eademque dispositio inuariata sufficit, vt singule species conferant effectū sibi proportionatū, & proinde plus gratiæ obtineatur per summptionē vtriusque speciei, quā vnus. patet, vna eademq; dispositio sufficit vt Sacramentum poenitentia & extrema vñctio conferant suos distinctos effectus, vt si is qui antequam incideret in amentiam voluit confiteri, absoluiatur in amentia, & recipiat extremam vñctionē, vnicam adfert pro vtroq; Sacramento dispositionē, & tamen recipiet gratiam tum Sacramenti poenitentia, tum ex-

trēmæ vñctionis. ratio est quod concursus causarum non obstat quo minus dispositio, quæ sufficit, vt causa suum effectum possit inducere, eundē producat. Confir. dispositio solū requiritur vt aptetur subiectū, potest autem aptari per vnā dispositionem ad recipiendū effectum variarum causarum.

Obijcies contra conclusionem; Trid. sess. 21. cap. 3. dicit: *in super declarat & c. fatendum esse etiam sub alterā tantum specie totum atque integrum Christum, verūque Sacramentum sumi, ac propterea quod ad fructū attingit, nullā gratiā necessariā ad salutem eos defraudari, qui vnā speciem solā accipiunt.* vbi ex eo quod totus Christus sit sub singulis speciebus, Concil. videtur concludere non fraudari gratiā.

Resp. 1. Concil. non dicere simpliciter, non fraudari gratiā, sed necessariā ad salutem, quod verum est, quamuis plus gratiæ conferatur per vtramque speciem, quā per vnā.

Resp. 2. Concilium non docere totum Christū esse sub singulis speciebus, vt inde concludat tantam, vel tantam gratiam conferri per hoc Sacramentum, sed vt instruat eos qui vigent communionem sub vtrāque specie, qui etiam inde mouentur, quod existiment Christum non esse totum sub vnāquāque specie: Duo ergo eo cap. docet Concil. prius est totum Christum esse sub vnāquāque, & propterea ex eo capite non posse meritō vigere communionem sub duplici specie. posterius, etiam sub vnā specie verum sumi Sacramentum, & idcirco fideles non fraudari gratiā ad salutem necessariā; de quā gratiā intelligendus est D. Th. in solutione 3. argumēti citatā, dicens enim ex summptione vnius solius speciei non sequi aliquid detrimentū, intelligit de detrimento rei ad salutem necessariæ.

QVÆSTIO LXXXI.

De modo, quo Christus cōsus est in hoc Sacramento?

ARTICVLVS I.

Virum Christus sumpserit suum corpus & sanguinem?

AFFIRMAT, quod communiter docent Scholastici. probat ex Hieron. epist. 130. ad Edibiam, quæst. 2. ipse cominus, & cominus, ipse comedens, & qui comeditur. vbi cum velit Hieron. aliquid singulare designare, non solum vult Christum comedisse in cenā legali, vel vñcti, & in aliā instituisse conuiuium, in quo ipse comederetur, sed quod in eodem actu fuerit comedens, & qui comederetur. idem etiam probabiliter suaderi potest ex eo quod Christus instituerit hoc Sacramentum per modum conuiuii, in quo inuitans solet cum inuitatis comedere. præterea verisimile est comedisse, ne discipuli horrent eius corpus sumere, cum audirēt: hoc est corpus meum. adde potissimam rationem esse quod Christus in vltimā cenā propriē sacrificauerit, & seipsum tãquam hostiam æternō Patri obtulerit, offerens autem debet participare de re oblata, igitur debuit se hostiam comedere, præsertim, cum ea non aliter consumeretur, vt etiam in eo doceret sacrificantem debere hostiam sumere. ex quo patet etiam Christum suum sanguinem sumpsisse.

Peti verò potest, num sumpserit se sacramentaliter tantum, an verò etiam spiritualiter? sed quaestio est magnà ex parte de nomine. constat Christum per hanc sumpcionem nullum recepisse habitus gratiae augmentum, sicut recipiunt ij, qui dignè ad hoc Sacramentum accedunt, & eo sensu non posse dici spiritualiter recepisse; quia tamen sumpsit cum spirituali suauitate & dulcedine, dici potest sumpsisse spiritualiter & sacramentaliter; vt docet D. Th. responsione ad 3.

ARTICVLVS II.

Vtrum Christus dederit Iudae corpus suum?

AFFIRMAT, quod tenent communiter Doctores & Scripturae interpretes, asseruntque varij Patres. author sermonis de cena Domini apud Cyprianum dicens Iudam sacrum cibum mittere perdidit tetigisse, & ore percepisse. Chrysost. homilia 82. in Matth. in illud: *sero autem facto*, homilia 83. & clarissimè homilia de prodicione Iudae. Hieron. in caput 14. Marci exponens illud: *et biberunt ex eo omnes*, Aug. tum plurimis alijs locis, tum tract. 10. in Ioan. & 62. Leo serm. 3. de passione, & alij. Docet autem D. Th. Christum id fecisse, tum vt suo exmplo doceret ministros huius Sacramenti non arcere ab hoc Sacramento occultos peccatores cum aliquà eorū infamiā, tum, vt Iudam hac ratione emolliret. videri potest Chrysost. hom. 83. citatā.

Contrarium sentit Hilarius citatus à D. Th. can. 30. in Matth. qui censet Iudam ne quidem cenae Paschali interfuisse, cui suffragantur quidam alij, pro quorum sententiā potest obijci, quod Iudas statim post acceptam buccellam exiuit, vt patet ex cap. 13. Ioannis, Christus autem videatur buccellam porrexisse ante institutionem huius Sacramenti.

Resp. duplicem esse hac de re sententiam. Aug. tract. 62. citato & quidam alij censent buccellam fuisse traditam Iudae post sumpcionem Eucharistiae, iuxta quam sententiam nulla est difficultas. Alij verò existimant datam fuisse ante institutionem huius Sacramenti, S. Leo serm. 3. citato his verbis: *illa saltem te à praecepto tuo Sacramenta reuocassent, quae in Paschali cena iam de perditione tua signo diuina scientia detectus acceperas*, signum autem hoc fuit porrectio buccellae, & videntur fauere Matth. cap. 26. & Marcus cap. 14. iuxta quos Iudas videtur buccellam accepisse ante institutionem Eucharistiae, nimirum in cena legali. secundum illam sententiam difficultas est, quomodo hoc Sacramentum receperit, cum secundum Ioannem acceptā buccellā continuò exiuerit?

Dici tamen potest Iudam non recessisse, nullā interpositā morulā, sed cum post buccellam acceptam datū ei fuisset corpus Christi, & dictum quod *faci, fac citius*, hoc enim audito, statim discessit. Dicit verò Ioannes: *cum ergo accepisset buccellam, exiuit continuo*, vt indicaret causam, propter quam exiuit, nimirum quod post acceptam buccellam Satanas in eum introierit & fuerit in malo obstinatus, atque ad facinus patrandum à demone possessus. atque ita statim exiuit sumpta occasione ex illis verbis: *quod faci, fac citius*. vtrique responsio est probabilis, quamuis multi in priorem videantur consentire, iuxta quam dicendum Matth. & Marcus fuisse locutos per anticipationem, Lucam verò seruasse ordinem, cum post absolutum Eucharistiae myste-

rium dicit: *verumtamen ecce manus tradentis me cum est in mensa*.

ARTICVLVS III.

Vtrum Christus sumpserit, & discipulis dederit corpus suum impassibile?

RESPONDET dedisse passibile, modo tamen impassibili; nam, vt in superioribus dictum est, corpus Christi in hoc Sacramento existit in puncto, & proinde prout existit in hoc Sacramento non potest pati ab agente naturali. videri possunt dicta quaest. 76. art. 6. dub. 2.

Resp. neg.

ARTICVLVS IV.

Vtrum si hoc Sacramentum tempore mortis Christi fuisset seruatum, vel consecratum, ibi moreretur?

RESPONDET quod fuisset mortuum, quod patet ex dictis q. 76. art. 2. dub. 2. cum enim anima sit tantum per concomitantiam in hoc Sacramento propter connexionem, quā partes in statu naturali inter se copulantur, eo autem tempore corpus in statu naturali non fuisset informatum animā, sequitur eo tempore non futurum fuisse informatum animā in hoc Sacramento, & proinde si tunc facta fuisset consecratio, ponendum Christi corpus mortuum, & si hostia antè cōsecrata manifestet in eo triduo consecrata, corpus eo tempore futurum fuisse sine animā.

Resp.

Nec obstat quod non fuisset vilo modo passum ab agente naturali, quia vt corpus quod prius erat viuum, sit mortuum, non requiritur vt patiatur à causā naturali.

QVÆSTIO LXXXII.

De ministro huius Sacramenti.

ARTICVLVS I.

Vtrum consecratio huius Sacramenti sit propria sacerdotis?

AFFIRMAT.

Aduerte conclusionem D. Th. ante tempora Wicleffii fuisse in Ecclesia indubitatam; ille verò, vt refert Waldensis tomo 2. cap. 28. cepit dubitare; nam quamuis conferret hoc officium decere sacerdotes sanctos, nihilominus existimauit posse etiam convenire laicis nō ordinatis. Lutherus autem absolute censuit quemlibet Christianum habere potestatem consecrandi, immò Sacramentum futurum ratum etiam si à diabolo conficiatur. censuit tamen extra tempus necessitatis nullum posse hoc officiū assumere, nisi legitime vocatum, idque ad vitandam confusionem. Caluinus ita requirit legitimum ministrum, vt Sacramentum sit futurum irritum, nisi à tali conficiatur. videri possunt apud Bell. lib. 4. de Eucharistia cap. 16.

Resp. affir.

Wicleffii et

tor,

Et Lutheri.

Verum conclusio D. Th. quod scilicet solus sacerdos possit valide hoc Sacramentum conficere, D. Th. de fide, definita in Concil. Lateranensi, & referatur cap. firmiter §. una verò, de summā Trinitate,

Conclusio

D. Th. de

fide.

Cap. Firmi-

ter.

T 2

vbi di-